

Szerinted, szerintem, a tudomány szerint

S.G. Friedman, Ph.D.

„Az ember nem erővel, hanem megértéssel uralkodik a természet felett. Ezért járt a tudomány sikerrel ott, ahol a mágia kudarcot vallott, mert nem arra kivethető varázslatokat keresett.”

Jacob Bronowski, 1953.

Szerinted, szerintem, a tudomány szerint

„Sose kényszeríts egy papagájt arra, amit nem szeretne megtenni!”

Áhh... figyelj... Nem, nem. Így van: „Sose engedd a papagájnak, hogy irányítson téged!”

Abban is biztos vagyok, hogy ezt olvastam: „A papagájok társak, nem pedig alattvalók.”

Nekem viszont ezt tanították: „Az embernek meg kell alapoznia, a felsőbbrendű rangját a papagájával szemben.”

Ezt mondta a tudós a tévében, ezt hallottam egy tenyésztőtől, ezt egy olyantól hallottam, aki 20 éve foglalkozik madarakkal. Ő mondta, ők mondták, mi ezt mondtuk. Fel fognak egyszer végre állni a papagáj-viselkedés igazi szakértői? Egyáltalán vannak a papagáj-viselkedésnek igazi szakértői?

A papagájtartó társadalom jelenleg eléggé zavarodott állapotban van, hogy miként is kellene bánni madaraikkal. Az összes ellentétes tanács, és érvelés miatt nem csodálkozhatunk, hogy a legtöbb papagájnak nem sikerül otthonunkban boldogulnia, mi pedig hajunkat tépve kiáltunk megoldásért, mert madarunk csíp, rikácsol és lebontja a házat.

Amikor a tolásból lökés lesz, valójában meglökjük a madarunkat, vagy erőfölényünket használva kényszerítjük választásra? Ha így cselekszünk, nem szembesülünk majd valamiféle papagáj anarchiával? Ilyen eltérő vélemények esetében, a tudomány a legjobb döntőbíró. Azonban, nem jelenthetjük ki, hogy a tudomány, mindig az igazat mondja.

Annyiszor húztak és vontak már minket szeszélyes találmányokkal, hogy nem lehetünk ennyire naívak. Mármost, amíg a kávéról, a csokoládéről és a vörös borról agyalnak, benne vagyok. Maguk a tudósok is beismerik, hogy a tény csak addig tény, ameddig azt nem helyettesítjük egy jobbal.

De, amit a tudomány nyújt – ami sokkal több, mint a józan ész, hagyományos bölcsesség és a tudás többi módja – az idő függvényében történő ön-korrekciónak a folyamata, amely két

alapvető cselekményből áll: közös, egyenrangú megfigyelésekből és az ezeket megerősítő, független kutatók által elért eredményekből.

Így, habár amit ma tudunk, holnapra természetesen megváltozhat, még mindig ez a legjobb rendelkezésünkre álló információ. Néha az ellentét arra éleződik ki, hogy az egyiküknek igaza van, a másiknak nincs.

A tudomány emlékeztet minket arra, hogy a személyes vélemény nem az egyetlen pszichológia, amire szükségünk van. A zavarodottság néha részben diadalt arat a viselkedés tudománya felett, mert az emberek helytelenül, egymás szinonimájaként használják a hipotézis, tény és teória szavakat.

Anélkül, hogy nagyon eltávolodnánk a témától, fontos, hogy megértsük, a tudósok mit értenek ezen fogalmak alatt, hogy tudjuk, azoknak milyen a súlyuk, hitelességük, továbbá fontos tudnunk, hogy mindegyik a bizonyosság más fokán áll.

A **hipotézis** egy eseményre adott ésszerű magyarázat, egy részben igazolt tudományos felvetés, amely még nem került bizonyításra.

Hipotéziseket gyártunk mi is, amikor megkérdezzük: „Miért csinálja ezt?” Próbáljuk megtippelni, de nem tudjuk egyértelműen eldönteni, hogy valóban az volt-e az oka, amit mi kigondoltunk.

A **tudományos tény**, ami bizonyíthatóan létezik. A tudományos kísérlettel, kutatással alátámasztott, és a többség által elfogadott adat. Ilyen például a gravitáció törvénye. A törvényeket többnyire elfogadják érvényesnek, mert többszöri megfigyelés alkalmával is igaznak bizonyultak. A viselkedés-tudomány legalapvetőbb törvénye, a hatás törvénye kimondja, hogy a viselkedés, annak következményeinek függvénye. Ez a törvény elengedhetetlen ahhoz, hogy a viselkedésről szóló hipotéziseinket felállítsuk.

Teória alatt egy egész sor, kapcsolódó jelenséget értünk, melyet független tudósok többszörösen igazoltak. Ismert tények, vagy jelenségek, megindokolt kifejtése. Ilyen például a gravitáció teóriája.

Ez nagyon fontos. Sok ember félreérti a szót, és úgy gondolja, hogy a teória csak egy bizonyítatlan nézőpont, amely tán még a hitelességet is nélkülözi. Tudományos megközelítésben a teóriák bizonyítottak és a tudományos közösség általában, mint egész fogadta el őket.

A tudósok talán finomítanak rajtuk, de teljes teóriákat ritkán cserélnek le másikkal. A tanulást nagyban meghatározzák a külső, környezeti hatások. A tanulás törvényei a természetben általánosak, vagyis a fajok és az események felett állnak.

A viselkedés-teória, nem „csak egy teória”. Egy olyan teória, mely több száz évnyi megfigyelés és kísérletezést vesz alapul, miközben fajok, független kutatók és különböző helyzetek százait öleli fel.

Viselkedéselemzés

Sokféle tudományág akad, mindegyiknek saját gyújtópontja és módszere van, amely hozzájárul ahhoz, hogy megértsük a viselkedés kirakásának különböző darabkáit. Van etológia, ökológia, állattudomány, zoológia, társadalom-pszichológia, kognitív pszichológia és neuropszichológia, hogy csak párat említsünk.

A tudomány leginkább a tanulás teóriájával kapcsolódott össze, amelyet ma úgy ismerünk, mint viselkedés analízis. A viselkedés-tudomány változik, ahogyan tanulmányozza a viselkedés és a környezet közötti kapcsolatot.

Az Alkalmazott Viselkedés Analízis (AVA) egy viselkedést elemző módszer. Az AVA a viselkedésen gondosan megválogatott előzményekkel és pozitív megerősítéssel próbál meg változtatni. Ez egy egyszerű, hatásos modell, amely a viselkedés legkisebb elemezhető, hármas egységén alapul, az EVK-n.

Az **előzmények** (E) azok az ösztönző események, amelyek közvetlenül egy **viselkedésminta** (V) megjelenése előtt történtek. Az előzmények készítik elő a terepet bizonyos megjelenő viselkedésmintáknak.

Sok papagájnak egy felajánlott kéz, az arra való fellépésre buzdításnak felel meg. Más madaraknak ugyanez menekülésre adhat okot. Mondhatjuk tehát, hogy a felajánlott kéz némely madárból az arra való fellépés, míg másokból a menekülés viselkedésmintáját hozza ki.

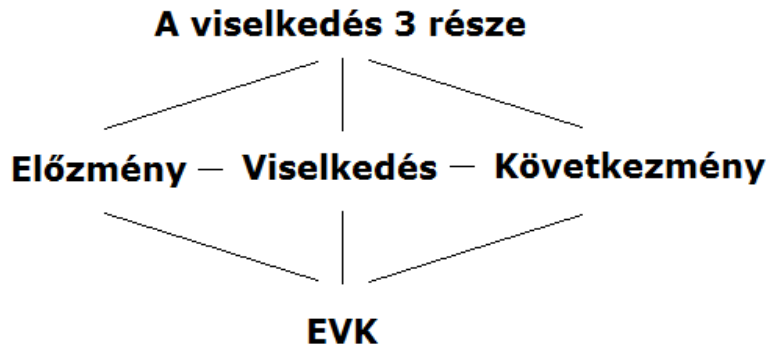
A **következmények** (K) azok az események és feltételek, melyek egy viselkedésminta után rögtön történnek.

Gyakorlati kapcsolat van közte és a viselkedés között, mivel megjelenésük az előzőleg bemutatott viselkedés függvénye.

A következmények hatással vannak a jövőbeli viselkedésminták gyakoriságára, vagyis ha egy viselkedésminta értékesnek bizonyult a madár számára, az a jövőben többször fog előfordulni, viszont ha ugyanez a madár számára negatív következményekkel jár, akkor az a viselkedés a jövőben el lesz nyomva, vagy módosulni fog. A következmény mindig válasz a madár számára, hogy percről-percre alkalmazkodni tudjon a környezetéhez, és a mi viselkedésünkhöz, egész élete folyamán.

Egy viselkedés következménye, a viselkedés motivációjává válik majd. Mindezek együttesen alkotják az EVK-t, amellyel elemezhetjük a viselkedést, melyet megérteni, és megváltoztatni szeretnénk.

A megfigyelés után, az EVK-analízis a probléma megoldásának következő lépcsőfoka.

A viselkedéshez kapcsolódó előzmények és következmények azonosítása fontos információkkal lát el minket arról, hogy mi erősíti azt, és hogy mit tehetünk annak érdekében, hogy ezt megváltoztassuk, esetleg, hogy újat tanítsunk.

Hogy megértsd, micsoda erő lakozik ebben az eszközben, íme egy példa.

Ádám szeretné megérteni, hogy Zoé, a papagája, miért nem hajlandó a ketrec tetejéről a kezére átlépni. Az a hipotézise, hogy a madár a magasság-dominanciáját fitogtatja.

Ádám megoldása arra, hogy felsőbbrendűségét megalapozza az, hogy egy törölközőt dob felé, hogy lekényszerítse a magasból.

Nézzük csak, hogy milyen éles elméjű gyakorlati értékelés történt – a madár szempontjából, mielőtt a viselkedés megjelent!

Az esemény kezdete: Zoé a papagáj, kedvenc játékaival, a ketrece tetején játszik.

Előzmény: Ádám felajánlja neki, hogy lépjen a kezére.

Viselkedés: Zoé úgy tesz.

Következmény: Ádám visszaviszi Zoét a ketrecébe.

Előrejelzés: Zoé a jövőben egyre kevesebbszer száll majd Ádám kezére, hogy a ketrecbe zárást elkerülje.

Két fontos dolgot kell mérlegelnünk ezzel az elemzéssel kapcsolatban. Először is, a viselkedés, annak következményeinek függvénye.

Vagyis, a múltban történt következmények motiválták a jelenlegi viselkedést.

Következésképpen, az elemzés erősen ajánlja a magasság-dominancia mellett egy alternatív hipotézis felállítását: Zoé mostanában azért nem száll Ádám kezére, hogy elkerülje a ketrecet.

Hogy megváltoztassuk a viselkedést,

1. változtassunk az előzményeken, hogy a kívánt viselkedés megjelenését egyszerűbbé tegyük és/vagy
2. változtassuk úgy a következményeket, hogy a madárnak jobban megérje a kezünkre lépni, mint nem.

Rendszerint egynél több mód is létezik egy probléma megoldására, és minden egyes ilyen megoldást, az adott madár szükségletei és története alapján kell személyre szabni, mivel minden egyes madár esete egyedi.

Ádám esetében, még a legkisebb változtatások is javítani fogják Zoé hozzáállását ehhez a lehetőséghez.

Például, a következmények egyik lehetséges változtatása, hogy Zoét (ha elegendő idő áll rendelkezésünkre) hagyjuk, had fárassza ki magát a játékban, mielőtt felajánljuk neki a kezünket.

A következmény megváltoztatásának egyik lehetséges módja, ha átformáljuk, a

„kézre fellépés = ketrec” asszociációt, „kéz = törődés, simogatás”-ra.

Ha egy olyan játékot helyezünk el a ketrecben, vagy olyan kedvező bánásmódot ajánlunk fel, amelyek csak a kérés teljesítése után áll rendelkezésére, akkor annak véghezvitelére buzdítjuk a madarat.

A viselkedés változtatás stratégiáinak száma végtelen, csak a képzeletünk szab neki határt. Na meg elkötelezettségünk afelé, hogy a legpozitívabb, legkevésbé tolakodó, hatásos stratégiákat alkalmazzuk.

A cselekvő-képesség erősítésének bizonyítéka

Ezekkel az alapokkal már visszajutottunk a téma elején feltett kérdéshez. Képes a tudomány eldönteni a kérdést a buzdítás/ motiválás és az alárendelés/ erő fölény között?

Ha engedjük, hogy a papagáj maga irányítsa környezetét, akkor vajon eredményként, egy a fogságban boldoguló madarat kapunk, vagy egy fajta papagáj-anarchiát?

És a válaszok:

Igen, a tudomány válasza, hogy minden állatnak rendelkeznie kell a környezetében lévő események feletti uralommal.

Igen, a papagájok boldogulásra való képessége a buzdítás hatására nő és nem, nem kell papagáj-anarchiától tartanunk, vagy lejjebb adnunk a kedvencként tartott papagájokkal szembeni elvárásainkat, ha értelmesen használjuk a tanulásról és viselkedésről tanultakat, és gyakorlottá válunk az alkalmazott viselkedés analízis stratégiáiban.

Ezek a kijelentések szilárdan állnak a tudományos érdeklődés számos ágának eredményein, melyek sok évtizedet, fajt, szituációt és független kutatót vonnak össze.

A környezet feletti kontroll

A környezet feletti kontroll hasznáról szóló egyik lenyűgöző példája egy 3 hónapos csecsemőkön elvégzett kísérlet (Watson, 1967, 1971).

Ebben a kísérletben a gyerekeket ágyba fektették úgy, hogy fejük párnán pihenjen. Az egyes számú csapat párnái alatt kapcsolókat helyeztek el, melyek a gyermekek fejének elfordítása hatására, működésbe hoztak egy mozgó játékot.

A kettesszámú csoportban lévőknek nem volt uralmuk a játék felett, a játékok akkor mozogtak, amikor az egyes számú csoport babái mozgatták őket.

A pozitív megerősítés teóriája két lehetséges végkifejletet állapít meg:

1. Az egyes számú csapatban a fejek mozgása gyakoribbá válik a játék általi megerősítés miatt, mert a játék mozgása tőlük függ.
2. A második csoportban a fejek mozgása nem válik gyakoribbá, mert a játék mozgása a gyerekektől független.

Csakugyan, mind a kettő hipotézis valósnak bizonyult. De más, meglepő különbségek is felfedezhetők voltak a két csoport között. Eleinte, mind a két csoportban lévők gügyögéssel és mosolygással válaszoltak a játékokra, a jólét mértékét kifejezve ezzel.

Ezek a vidám válaszok a kísérlet egész ideje alatt kitartottak, az egyes számú csoportban lévőkénél. A kettesszámú csoportban lévők gyorsan abbahagyták a gügyögést és a mosolygást. Úgy tűnik, hogy részben az eredmény feletti hatalom teszi megerősítővé a következményt.

Az ingyen étel

Egy másik témába vágó kutatási vonal az „ingyen” étel jelensége. Ha a lehetőség adott, az állatok azt választják, hogy a megerősítő megszerzéséért egy tanult feleletet adjanak elő, még akkor is, ha a szóban forgó tárgy vagy étel, e nélkül is elérhető számukra.

Például, ha megadatik madarainknak a választás lehetősége aközött, hogy teljesítsenek az ételért, vagy azt minden erőfeszítés nélkül megszerezzék, a madarak inkább választják az első lehetőséget és sokszor igen keményen megdolgoznak egy közvetlenül mellettük elhelyezett tálka „ingyen” ételért.

Ez a jelenség megisméltődött patkányok, egerek, csirkék, galambok, varjak, macskák, futóegerek, sziámi harcos halak, emberek (Osborne 1977.), seregélyek, (Inglis & Ferguson, 1986), abesszín földi szarvascsőrűmadarak, csupasz arcú hollók (Gilbert –Norton, 2033.), és fogságban tartott papagájok (Colton és mások, 1997) esetében is.

Van egy pár érdekes teória ezen jelenség előfordulásának okairól. Például, hogy ennek a viselkedésmintának motivációja lehet az ételkeresés élménye, mint kihívás, mivel fogságban a madarak általában nem dolgoznak meg az ételért, hanem csak eléjük van téve.

Az információszerzés, vagy azok a további megerősítések, amelyek a munka következtében bekövetkező stimulus-változásokból fakadnak.

Mindazonáltal, ismét megbizonyosodhattunk arról, hogy az állatok inkább viselkednek olyan módon, hogy hatást gyakoroljanak környezetükre. **Az állatok nem passzivitásra teremtődtek.**

Tanult tehetetlenség

A tudományos kutatás harmadik területét tanult tehetetlenségnek nevezzük. Ez megerősíti a teóriát, amely szerint a madár környezetében lejátszódó folyamatok feletti személyes kontrol sokat segít abban, hogy az állatok egészségesen viselkedjenek.

Ez a jelenség továbbá bemutatja, hogy az irányítás hiánya olyan kórtani hatásokkal is jár, mint a

- depresszió,
- tanulási nehézségek,
- érzelmi problémák (Maier és Seligman, 1976.),
- valamint a nem megfelelően működő immunrendszer (Laudenslager és mások, 1983).

A tanult tehetetlenség először akkor jelentkezik, amikor madarunkat egy olyan helyzetben akadályozzuk, ahonnan ő menekülne.

Később, amikor a menekülés már lehetséges, madarunk továbbra is azt választja, hogy passzív marad a félt jelenség közelében.

Ezt a kutatást megismételték csótányokkal (Brown, Hughs & Jones, 1988), kutyákkal, macskákkal, majmokkal, gyermekekkel és felnőttekkel (Overmeier és Seligman 1967.) egyaránt.

Továbbá Seligman 1990-es kutatása azt bizonyítja, hogy az irányítás hiányának negatív hatásait, úgy orvosolhatjuk, ha olyan helyzetek elé állítjuk madarunk, amelyekben viselkedése hatásos.

Így az irányíthatatlan eredménynek való kiszolgáltatottságot – amely életünkben bizonyos fókig elkerülhetetlen – a minimálisra szoríthatjuk.

Ezen három kutatási terület kereszteződésében, nyilvánvalónak tűnik, hogy az a papagáj, amelyiket bátorítják, hogy döntéseket hozzon, például, hogy mikor menjen be, vagy jöjjön ki a ketrecből, vagy, hogy mikor lépjen a gazdája kezére, valóban nagyobb fizikai és érzelmi egészségnek örvend, mint azok, amelyek ebben nem részesülnek.

Valamint, minden okunk megvan azt feltételezni, hogy az irányítás hiánya magyarázatot ad néhány – ha nem több – olyan kóros viselkedésre, mint az öncsonkítás, a pár megölése, vagy a különböző fóbiák.

Pozitív megerősítést alkalmazó tréning

Az állatidomárok sokszor hivatkoznak a pozitív megerősítést alkalmazó tréningre, mint jutalmazó tréningre, vagy operáns kondicionálásra (OK).

Már maga az operáns szó is a választás lehetőségét fejezi ki, vagyis az állat környezete irányítója, ha úgy akarja.

Az állatok biológiája úgy szervezi meg döntéseiket, hogy értékes következményekhez jussanak (pozitív megerősítés) és elkerüljék a nem kívánatosakat (negatív megerősítés és büntetés).

Amikor az operáns kondicionálást bevonjuk a viselkedés megfigyelésébe, a gyakorlati kiértékelésbe és az információ alapú döntéshozatalba, az EVK minden elemét megkapjuk.

A pozitív megerősítéssel viselkedésminták lehetőségének felkínálásával tanítunk.

Példának okáért, ha a kezembe lépsz (V), akkor egy olyan következményt (K) kapsz, mely számodra értékes: törődés, ketrecen kívüli szabadidő, figyelem.

Mikor ezt egy papagáj megtagadja, valójában annak következményeit tagadja meg. Amikor ez megtörténik, az bizonyítéka annak, hogy a felkínált következmény ezúttal számára nem eléggé megerősítő.

A következő lépés, hogy eldöntsük, hogyan szervezzük újra úgy az előzményeket, hogy azok következménye motiváló legyen a madár számára. Talán túl sokat kérsz egyszerre, és elég lenne lassabban közelíteni, és olyan apró lépéseket megerősíteni, mint a kezed felé tett apró mozgás.

Talán amiről azt gondolod, hogy pozitív megerősítés, valójában ennél az egyednél nem az, és mással kellene próbálkoznod. A legfontosabb kérdés, amire egy tanárnak válaszolnia kell, az a: „Miért tenné?”

A másik oldalról közelítve, a tanulás nem rang, vagy cím kérdése, annak okára nem adható ez a válasz: „Mert én azt mondtam!”

Ezek a stratégiák sokszor végződnek úgy, hogy a madarakat törölközővel, vagy bőrkesztyűvel kényszerítjük dolgokra.

A hatásos tanítás ereje az előzmények, és következmények irányításából fakad, nem pedig madár irányításából.

Íme, egy példa arra, hogyan használjuk az EVK stratégiát arra, hogy pozitív megerősítéssel megtanítsuk madarunkat önszántából kijönni a ketrecből.

Egy ismerősöm fiatal amazonja, aki az után, hogy egy izgága kutya megijesztette, hónapokig nem volt hajlandó kijönni ketrecéből. Miután párszor megpróbálta rákényszeríteni, hogy kijöjjön a ketrecből, a madár egyre agresszívabbá vált vele szemben.

Dávid ekkor tanult meg pár alapvető, pozitív megerősítésen alapuló tanítási módot.

Emlékezett arra, hogy amazonja kedvenc játéka az incidens előtt a játszófája volt, így azt tette a madár ketrece elé. Így a ketrecből kijönni megerősítőbb volt amazonja számára, mint abban maradni. És ez csak az első lépés.

Előzmény: Dávid a játszófát, az amazonja ketrece elé tette, majd kinyitotta az ajtót.

Viselkedés: Dávid a madár kedvenc játéka közül is párat odahelyezett.

Következmény: Kedvenc elfoglaltságához való hozzáférés elérhetővé vált. Az amazonja kimászott a ketrecből, a játszófájára.

Előrejelzés: Dávid amazonja egyre többször fog a ketrecből kijönni, hogy többször játszhasson.

Azzal, hogy Dávid madarának megadatott a lehetőség, hogy kijöjjön, és olyan élményekben legyen része, amelyekben bent nem lehet, gyorsan megtanította, hogy a ketrec elhagyásának következménye megerősítő számára.

Ennek ismétlődésével, önbizalma minden egyes alkalommal nőtt. Nem sokára Dávid, hogy megnövelje a megerősítés kritériumait, a játszófát fokozatosan egyre messzebbre tette a ketrectől, megengedve amazonjának azt, hogy minden egyes lépést maga uraljon.

Egyszer csak a játszófa már olyan messze volt a ketrectől, hogy az amazonnak Dávid kezére volt szüksége az oda- és visszajutáshoz.

Ekkor Dávid felkínált keze már a fellépésre való megerősítésként funkcionált.

Nem sokára, elkezdtek a házban ide-oda járkálni, hogy az amazont új helyek és emberek megismeréséért kedveskedéssel, dicsérettel és fejének vakarásával jutalmazva annak nyugodt viselkedését jutalmazzák, és megerősítsék.

Minden alkalommal lehetőséget kapott a választásra, és minden helyes döntésért pozitív megerősítés járt neki. Most, hogy amazonjukat már pár hónapja ezen módszerrel bátorítják, Dávid mostanában jelentette, hogy:

„A dühös, agresszív amazonom, most már bárkivel bárhova elmegy. Az állatorvoshoz vezető úton nagyon nyugodt maradt. A szeme sem rezdült, amikor a doktor hozzáért.”

Dávid és családja többet tett annál, mint hogy csak megtanították kézre lépni madarukat. Azzal, hogy a madárra bízták a környezetében végbemenő események irányítását, és hogy pozitív megerősítéssel látták el, megtanították, hogyan lehet magabiztosabb, bátor és rugalmas.

Eszembe jutott egy karikatúra, ami egy földön heverő, széttört akváriumot ábrázol, melyben az anya-aranyhal gyermekének mondja: „Nincsenek határok, kicsikém! Az lehetsz, ami csak lenni akarsz!”

Természetesen az elfogadható viselkedésnek is vannak határai mind a vadonban, mind otthonainkban. A papagájokat nem szabad arra bízni, hogy csípjenek, szétszedjék a bútorokat, vagy, hogy órákig rikácsoljanak.

Ha ég a ház, persze biztonságba helyezed a madarat. Akarata ellenére is meg fogod fogni, még akkor is, ha nem akarja.

A most tárgyalt téma, nem arról szól, hogy hogyan is kellene a papagájoknak viselkedniük, hanem, hogy mi hogyan tanítsuk meg őket erre. Az alkalmazott viselkedés analízis egy értelmes módja annak, hogy a kívánt viselkedést erő és erőszak használata nélkül elérjük.

Másik örület, hogy a pozitív megerősítés nem más, mint megvesztegetés. Ha ez igaz, a természet a vádlottak sorában állhat, mivel a következmény formálja az állatok viselkedését.

A tanulás definíciója tapasztalat útján történő viselkedésváltozás. A tapasztalás, amely a viselkedést formálja, környezettel való interakció.

A fogságban tartott papagájok esetében nyilvánvaló, hogy az őket körülvevő előzményeket és következményeket nagy részben mi irányítjuk, ezért nekünk kell észnél lennünk és úgy cselekednünk, hogy azokat a viselkedésmintákat jutalmazzuk, igazoljuk vissza, amiket többször is látni szeretnénk.

Arról nem is beszélve, hogy a megvesztegetés romlott és gonosz viselkedést indukál. A kézre való fel- és lelépés, a játszófán, és a rágható elemeken való játék, nehezen fér bele ebbe a leírásba.

Összegzés

Egy török közmondás szerint: „Nem számít milyen messzire jutottál a rossz úton, fordulj vissza!”

Az Alkalmazott Viselkedés Analízissel egy másik út nyílik meg előtted, amely eredményes, ami a szabad választáson és pozitív megerősítésen alapszik.

Manapság akad pár hiedelem arról, hogyan is bánjunk papagájainkkal. Amikor a vélemények különböznek, az érzelmek erősek és nagy a tét, okosabb választás a tudományhoz fordulni a hagyományos bölcsességek helyett.

A tudomány bemutatja azt, hogy egyértelmű kapcsolat van a lelki egészség és a környezet irányítása között. Az irányítás élménye az, amely a viselkedést hatékonyá teszi.

Továbbá, elég valószínű, hogy ha életük során bátorítjuk papagájainkat, valójában éppen immunizáljuk őket a depresszióval és a fogságból származó egyéb problémás viselkedés gondokkal szemben.

Ha megértjük, hogyan működik a viselkedés, nem kell többé választanunk a bátorított, motivált madár, és az erőszak okozta téboly között.

Nem lehet egy papagájt rábírní arra, amit nem szeretne úgy, hogy továbbra is ésszerű társas viselkedéseket produkáljon.

Az embereknek úgy kellene tekinteniük az erőhatást használó és kényszerítő erejű módszerekre, mint azoknak a viselkedésmintáknak az ellopását, amit a pozitív megerősítés és a motiváció ügyes használatával elérhetnénk.

A papagájtartás egyszerre annak lehetősége és felelőssége, hogy fejlesszük magunkat a tanulás és tanítás területén.

Szerencsés a papagájok számára, és eredményesebb nekünk, ha ezt az emberségesebb és hatékonyabb utat választjuk.